:קר

הרי היא כבתחלה. ומונה כ"ה שנים משעת תביעה: והלכה כדברי מי. כדברי ר' מאיר או כדברי חכמים: לא שנו. דבכ"ה שנים מחלה: אלא מנה מאסים. שהם שם כתובה: אבל סוספת יש לה. דמתנה היא ולאו כתובה: סנאי כסובה. תוספת: אישסיקן האמרס או **אשקיין האמרת.** האי דמתמהת ואמרת

אמר רב הכי משום דלא סבירא לד הוא ולאשתיקן קאמרת או משום דחביבה עלך ולאשקיין קאמרת דאי אמרה רב משקית לי חמרא דשפיר אמר: אינתם אחוה הואי. ומת בלא בנים וירשו רב חייא אחיו: לא כתובה ולא מווני. דאלמנה בבית אביה אינה גובה אלא עד כ״ה שנים כרבנן: בכתפאי אמטאי לה. מזונותיה מיום ליום: הה נמי משום כיסופה. מחמת הכבוד הזה שעשית לה: אדרכתא. פסק דין לגבות נכסיו בכל אשר תמלא: אמרה ליה. לרבא: ליהדר לי פירי. דארעא דשיעור כתובתאי דאכל מיומא דאיכתיבא לי אדרכתא עלייהו שמאותו היום הם ברשותי דהכי אמר רבה בפ׳ המפקיד (ב"מ דף לה:) גבי שומת ב"ד לוקח מאימתי אכיל פירי אמר רבה מכי מטי אדרכתא לידיה אביי אמר משנחתמה רבא אמר מכי שלמו יומי אכרותא: אישתמודענא. הכרנו שהנכסים הללו שכתבנו אדרכתא זו עליהם של מת היו ששיעבוד כתובה של זו עליהם: לאו שפיר כתיבא. שנכתבה על כל שדות של זה ושדות שלו אינן משועבדות לכתובתיך אלא אותן שירש מבעליך: מיזיל אדרכתא. דלח שפיר כתיבח: אשקול. פירי מיום שמנאתי שדה משדות המת והראתי אדרכתא שבידי לבית דין ושמאוה והכריזו עליה ל' יום כמשפט דאפילו לרבא דמרע כח הלוקח טפי בפרק המפקיד (שם דף לה:) מודה דמכי שלמו יומי אכרותא אכיל לוקח פירי: אבל היכא. דאדרכתא בטעות כתיבא לא זכית בה עד דמטיא ארעא לידך שהרי מכח אדרכתא שמאוה בית דין והכריזו: והא מר הוא דאמר. בפרק שנים אוחזין (שם דף טו:): החריות טעות סופר הוה. שטר שחין בו אחריות גובה מנכסים משועבדים שלא הלוה זה מעות אלא באחריות שיעבוד נכסיו והסופר טעה. הכא נמי ב"ד לוו לסופר לכתוב אדרכתא הוגנת והוא טעה דלא כתב אישתמודענא והכל יודעים שלא נכתבה אלא על נכסי המת: בהא רבה בר שילא. שלוה לכתוב ליך אדרכתא טעה וסבור שתגבה מנכסים שלו: דחולה ומשבחה להו. לשדה ששמו לה ב"ד: ודכעלה מכספי. שלה ישביחם היורש שהוה בטוח שיחזור ויקח את שלו מידה ויאמר לה טלי שלי המשועבד ליך:

עיינו בתקנתא של זו: הדרן עלך הנושא מפרש גזירות. דוונו לשבר בגמרא [קה.]: חנן אומר שני דברים. שלא היו חכמים מודים לו: משבע

תשבט

ואתי לאפוקי לעו על בית דין. שלא

הרי היא כבתחלה ואם היה שטר כתובה

יוצא מתחת ידיה גובה כתובתה לעולם שלח ליה רב נחמן בר רב חסדא לרב נחמן בר יעקב ילמדנו רבינו כששמר כתובה יוצא מתחת ידה מחלוקת או כשאין שמר כתובה יוצא מתחת ידה והלכה כדברי מי שלח ליה בשאין שמר כתובה יוצא מתחת ידה מחלוקת אבל שמר כתובה יוצא מתחת ידה גובה כתובתה לעולם והלכה כדברי חכמים כי אתא רב דימי א"ר שמעון בן פזי א"ר יהושע בן לוי משום בר קפרא לא שנו אלא מנה מאתים אבל תוספת יש לה יורבי אבהו א"ר יוחנן אפילו תוספת אין לה דאמר ¢רבי אייבו אמר רבי ינאי תנאי כתובה ככתובה דמי אתמר נמי א"ר אבא אמר רב הונא אמר רב לא שנו אלא מנה מאתים אבל תוספת יש לה יאמר ליה רבי אבא לרב הוגא אמר רב הכי ∘אמר ליה אישתיקן קאמרת או אשקיין קאמרת אמר ליה אישתיקן קאמינא: חמתיה דרב חייא אריכא אינתת אחוה הואי ואלמנה בבית אביה הואי וזנה עשרים וחמש שנין . בבי נשא לסוף אמרה ליה הב לי מזוני אמר לה לית לך מזוני הב לי כתובה אמר לה לא מזוני אית לך ולא כתובה אית לך תבעתיה לדינא קמיה דרבה בר שילא אמר ליה אימא לי איזי גופא דעובדא היכי הוה אמר ליה זניתה עשרים וחמש שנים בבי נשא בחיי דמר דבכתפאי אמטאי לה יאמר ליה טעמא מאי אמור רבגן כל זמן שהיא בבית בעלה גובה כתובתה לעולם דאמרינן משום כיסופא הוא דלא תבעה הכא נמי משום כיסופא הוא דלא תבעה זיל הב לה לא אשגח כתב לה אדרכתא אניכסיה אתא לקמיה דרבא א"ל חזי מר הִיכי דְגַן א"ל שפיר דגך אמרה ליה אי הכי ליזיל להדר לי פירי דמן ההוא יומא עד האידנא אמר לה אחוי לי אדרכתיך חזייה דלא הוה כתוב בה ואישתמודענא דנכסים אלו דמיתנא אינון יאמר לה אדרכתא לאו שפיר כתיבא אמרה ליה תיזיל אדרכתא יאישקול מיומא דשלימי יומא אכרזתא עד השתא אמר לה הני מילי החיכא דלא כתיב מעותא באדרכתא אבל היכא דכתיב מעותא באדרכתא לית לן בה אמרה ליה והא מר הוא דאמר שחריות מעות סופר הוא אמר לה רבא בהא ליכא למימר מעות סופר הוא דבהא אפי' רבה בר שילא מעי מעיקרא הוא סבור הני והני דידיה מה לי מהני מה לי מהני ולא היא זימנין דאזלה ומשבחה להו ודבעלה מכספי ואמר לה שקיל דידך והב לי דידי ואתי לאפוקי לעז על בי דינא:

הדרן עלך הנושא

דייני גזירות היו בירושלים אדמון וחנן בן אבישלום חנן אומר לשבר שני דברים אדמון אומר שבעה ֹסמי שהלך למדינת הים ואשתו תובעת מזונות חגן אומר

קשיא

אמר רב הונא אמר רב לא שנו אלא מנה מאתים אבל תוספת יש לה. תימה א"כ אמאי קאמר רב לעיל לא שנו אלא כשאין שטר כתובה יולאה מתחת ידה אבל כששטר כתובה יולאה מתחת ידה גובה כתובתה לעולם ומאי ראיה היא משום שטר כתובה הואיל הי ואינה

גובה בה לרב: **ה"ג** אמיא לקמיה דרבה. דרבה מיבעי ליה למיהדר פירי מיומא דכתיבא אדרכתא דהכי סבירא ליה לרבה בפ' המפקיד (ב"מ דף לה: ושם) אבל רבא סבירא ליה מכי שלימו יומי אכרותא מיהו מדקאמרה והא מר הוא דאמר אחריות טעות סופר הוא נראה דגרסינן רבא דרבא הוא דאמר הכי בפ"ק דב"מ (דף טו: ושם) ומלינן למימר דשפיר גרים רבא והאי דקאמרה ליה ליזיל ולהדר פירי מן ההוא יומא דכתיבא אדרכתא עד האידנא היא אמרה כן אבל לרבא לא סבירא ליה הכי ומאי דקאמר לה רבא אחוי לי אדרכתא נראה לי לאו משום דאי הוה שפיר כתיבא אדרכתא דליהדר מיומא דכתיבא אדרכתא אלא משום דאי לא כתיבא אדרכתא שפיר דלא מיחייב לאהדורי פירי אפילו מכי שלמו יומי דאכרותא כיון דבטעות כתיבא אדרכתא כדמסיק:

הדרן עלך הנושא

שבי דייני גזירות היו בירושלים אדמון וחנן בן אבישלום. הכי גורס ר״ת דהא לר״ת דאתר בפ׳ חלק (סנהדרין דף קג:) דאבשלום אין לו חלק לעולם הבא היכי מסקינן בשמיה הא אמרינן ביומא בפ׳ הממונה (דף לח:) ושם רשעים ירקב דלא מסקינן בשמייהו ואבישלום שם אדם כדכתיב י (אביה בן אבישלום) והכי נמי הא דאמר בפ"ק דשבת (דף יב: ושם) שבנא איש ירושלים °לא גרסינן שבנא אלא שכנה (ה) דשבנה רשע הוה ויש מפרש דתרי שבנה היו דכתיב בישעיה (כ"ב) כה אמר ה' לבאות לך בא אל הסוכן הזה אל שבנא אשר על הבית וכתיב בתריה מה לך פה וגו' הנה ה' מטלטלך וגו' הרי משמע שהיה רשע ואחריו כתוב בסוף (שם לו) ויהי כשמוע המלך חזקיהו ויקרע את בגדיו ויתכם בשה ויבא בית ה' וישלח [את] אליקים אשר על הבית ואת שבנא הסופר ואת זהני העם מתכסים בשהים וגו' הרי משמע דשבנה החרינה היה ולאו מילתא היא דהוא נמי שבנא הראשון ואין מוקדם ומאוחר דבעל כורחיך ההוא בתרא דהיה במעשה דסנחריב רשע הוה דאמרי' (סנהדרין דף כו.) ששלח לסנחריב שבנא וסיעתו השלימו חזהיה וסיעתו לא השלימו וכשרנה לנאת הוא וסיעתו חוץ לחומה יצא הוא תחלה ובא גבריאל וסגר הדלת והרגו סנחריב ואז נתנבא עליו ישעיה הנה ה' מטלטלד ואף על גב דהכא קרי ליה סופר והתם על הבית מכל מקום אחד הוא. מ"ר:

ל) ולעיל נד:ן, ב) ונדרים עז. ע"ש היטיב בפי׳ הרא"ש], ג) [ב"מ יד. טו: מהרש"ל הואיל וגובה בה לרב, ו) [ל"ל גבי אביה (מ" טו) ושם אמו מעכה בת אבישלוס],

גליון הש"ם

. נמ' אמר רב הכי. נתשונות הר"י מיגש סי לח הגירסה ה״ל הישתיק ה״ל הישתיק קהמרת הי קאמרת וע"ם סשקיין קסמרת וע״ש פירושו: תום' ד״ה שני דייני כו' לא גרסינן דייני כוי לא גרסיו שכנא. עיין מגילה דף ע״ב תוס׳ ד״ה רבה:

הנהות הב"ח

(h) תום' ד"ה שני. לא גרסינן אלא שכנא. נ"ב לשון תוס׳ בפ״ק דשבת ושכנה נמי הוי שם אדם כדאמרינו בסוטה אלא כשכנא והלל כו' ועיין בפרק היה נוטל דף כא:

מוסף רש"י

תנאי כתובה. מוספת שהוא מתנה להוסיף לה וכן מזונות וכל הגך דתנן נפרקין דלעיל (לעיל נד:). אחריות טעות סופר. כשאינו כתוב בשטר, סופו הוא שטעה, אבל זה נ לוה לו מעומנו בלא אחריות נכסים, דלא שדי אינש זוזי בכדי (ב"מ יד.) וכמי שכתב בו אחריות דמי (רשב"ם

ב״ב קסט:). הדרן עלך הנושא

תוספות רי"ד (המשך) א"ל והא מר הוא דאמר אחריות ט"ס הוא פי' ה"נ שמא הסופר טעה לכתוב והוא טעה ולא כתב בה אשתמודענא והדבר על נכסי המת א"ל דהא אפילו רבה בר״ש הוא סבר הני והני דידיה נינהו ולא היא זמנין דאזלא ומשבחו לה וא"ל שקול דידך והב לי דידי פי׳ אזלא האשה ומשבחה לשדה ששמו לה ב״ד ישביחם היורש שהוא בטוח שיחזור ויקח את טלי שלי המשועבדים ליכי ואתי לאפוקי לעז על בית

פי"ג שני דייני גזילות היו וחנן בן אבשלום חנן אומר שני דברים ואדמון אומר שבעה מי שהלך למדינת הים ואשתו תובעת מזונות חנז אומר תשבע בסוף ולא בני כהנים גדולים ואמרו תשבע בתחלה ובסוף אר"ד ב"ה כדבריהם. אר"י ב"ז יפה אמר חגן לא תשבע אלא בסוף פי׳ מודים לו ואדמון ז' חנן אומר לד א מיי פט"ז מהלי אישות הלכה כג טור ש"ע אה"ע סימן קא סעיף

טוש"ע שם סעיף ב: לו ג מיי' פי"ב מהלכות מלוה ולוה הלכה ט סמג עשין לד טוש"ע ח"מ

סימן קט סעיף ב: לז ד מיי׳ פכ״ב שם הלכה יב סמג שם טוש"ע ח"מ סימן לח סעיף ט: ח ה מיי' פי"ב שם הל' ט סמג שם טוש"ע ח"מ סימו קט סעיף ב

תוספות רי"ד

שלח ליה ר"נ ב"ח לר"נ ב"י ילמדנו רבינו בששטר כתובה יוצא מת"י מחלוקת או בשאיז שטר מי שלח ליה רשאיז שטר יוצא מח"י יוצא מת"י גובה כתובתה לעולם והל' כחכמים: כי אתא ר״ד אר״ש ב״פ אריב״ל משום ב״ק ל״ש . אלא מו"מ אבל תוספת איא מו מ אבי הוטפונ י״ל. ור״א אר״י אפילו תוספת א״ל דאר״א אר״י תנאי כ' ככתובה דמי וכך הל' ודוקא תוספת כתובה דדמיא לכתובה היא דשקלי מנכסי בעלה ולא חסרא בהו מידי אבל נדוניתה שהביאה מבית אביה חוב גמור דר״ח מדיפתי איתת אחוה הויא זנה כ״ה שנין בבי פי׳ שמת אחיו בנים וירש אותו הוא לסוף א"ל הב לי מזוני א"ל ל"ש כתובה מוונ אי , ע תבעתיו לדינא לקמיה דרבא בר"ש א"ל זנתה כ"ה שנים בבי נשא ובחיי דמר דבכתפאי אמטי לה א"ל טעמא מאי אמרו רבנן כ"ז שהיא בבית בעלה גובה כתובתה לעולם דאמרינן מחמת כסיפא הוא דלא תבעה פי' מפני שזנים אותה ובעבור זה שתקה ולא שם לא תבעה ולא אשגח בה כתב לה אדרכתא אנכסי׳ פי׳ שטר שומא על נכסיו אתא לקמיה דרבא א״ל חזי מר היכי דנן א״ל שפיר דנך א״ל ליהדר לי פירי מן . ההיא יומא עד האידנא פי׳ א״ל לרבא למיהדר לי ר״ח פירי דארעא דשמי לי רכחורחי דארל לידי דהכי אמרינן בפ׳ המפקיד מאימתי אכיל לידיה. ואדרכתא לא שפיר כתיבי ולאו אדרכתא היא פי׳ לא היתה כתובה כהוגן דאיבעי׳ ליה למיכתב בה הכרנו שהנכסים הללו שכתבנו אדרכתא זו עליהם של מת היה ששיעבוד כתובתה נכסיו של זה א"ל תיזיל אדרכתא אישקול מיומא דשלמת יומא אכרזתא א"ל ה"מ היכא דליכא טעות באדרכתא אבל הכא ביון דאיכא טעות באדרכתא לא פי׳ שכל מה שעשו בטעות עשו כיון שלא עשו על נכסי המת מומחין היו ומוסכמין לדין דיני גוילות. חנן אומר ב׳ דברים ואין חכמים